

ΝΕΟΓΝΙΚΑ ΑΝΤΑΝΑΚΛΑΣΤΙΚΑ

Τα αντανάκλαστικά είναι μη ηθελημένες κινήσεις ή δράσεις, που εκλύονται είτε αυτόματα, είτε ως απάντηση σε συγκεκριμένα ερεθίσματα. Τα νεογνικά αντανάκλαστικά προέκυψαν στην ανθρώπινη εξέλιξη ώστε να βοηθήσουν στην επιβίωση των βρεφών. Δίνουν σήμα στους γονείς να ανταποκρίνονται κατάλληλα στα βρέφη τους.

Τα αντανάκλαστικά των βρεφών μας βοηθούν να διαπιστώνουμε την υγιή δραστηριότητα του εγκεφάλου και του νευρικού συστήματος των βρεφών. Τείνουν να υπάρχουν σε συγκεκριμένες χρονικές περιόδους στην ψυχοκινητική ανάπτυξη του φυσιολογικού βρέφους. Τα κυριότερα αντανάκλαστικά που εμφανίζονται στα νεογέννητα είναι τα εξής:

Το αντανάκλαστικό του προσανατολισμού

Το αντανάκλαστικό εκλύεται όταν χαϊδεύουμε ή αγγίζουμε το μάγουλο ή την γωνία του στόματος του μωρού. Μπορεί επίσης να εκλύεται αυτόματα, όταν το νεογνό πεινάει και «ψάχνει» για φαγητό. Το βρέφος ως απάντηση στρέφει το κεφάλι του προς τη μεριά του ερεθίσματος, ανοίγει το στόμα του και «προσανατολίζεται προς την κατεύθυνση του αγγίγματος. Το αντανάκλαστικό αποσκοπεί στο να βοηθά το βρέφος κατά τον μητρικό θηλασμό.

Απουσία του αντανάκλαστικού αυτού μπορεί να σημαίνει νευρολογικά προβλήματα, όπως παράλυση του προσωπικού νεύρου. Το αντανάκλαστικό φυσιολογικά σταματάει περίπου στους 4 μήνες.

Το αντανάκλαστικό του πιπιλίσματος

Μετά την προετοιμασία για την έναρξη σίτισης από το αντανάκλαστικό του προσανατολισμού, η παρουσία ερεθίσματος στην οροφή του στόματος του μωρού ωθεί το βρέφος να ξεκινήσει να πιπιλίζει.

Το αντανάκλαστικό του Moro

Συχνά αναφέρεται ως αντανάκλαστικό του ξαφνιάσματος. Εκλύεται από έναν ξαφνικό δυνατό θόρυβο ή από απότομες κινήσεις, όπως όταν ξεντύνουμε το βρέφος, ή όταν αφήνουμε το κεφάλι του βρέφους να πέσει προς τα πίσω. Σε απάντηση, το βρέφος τεντώνεται, εκτείνει συμμετρικά τα χέρια και τα πόδια, ανησυχεί ή κλαίει, και αμέσως μετά φέρνει γρήγορα τα χέρια και πόδια στη μέση γραμμή. Το αντανάκλαστικό μπορεί να εκλυθεί ακόμα και από το ίδιο το κλάμα του μωρού.

Το αντανάκλαστικό του Moro εξυπηρετεί το μωρό, γιατί σε απάντηση σε πιθανά έντονα, απροσδόκητα ή βλαπτικά ερεθίσματα το μωρό εκφράζει με αυτόν τον τρόπο την έκπληξή του, ωθώντας τον γονιό να ανταποκριθεί με αγκαλιά, τύλιγμα ή πιάσιμο των χεριών.

Όταν το αντανάκλαστικό δεν είναι συμμετρικό, υποδηλώνει παράλυση του βραχιόνιου πλέγματος ή κάταγμα κλείδας ή βραχιόνιου οστού. Το αντανάκλαστικό αυτό διαρκεί το πολύ έως 5 με 6 μηνών. Η έντονη παρουσία του μετά τους 4 μήνες μπορεί να υποδηλώνει νευρολογικό πρόβλημα.

Το τονικό αντανακλαστικό του αυχένα

Όταν το κεφάλι του βρέφους στρέφεται στην μια πλευρά, τότε το χέρι εκείνης της πλευράς εκτείνεται προς τα έξω, ενώ το χέρι της αντίθετης πλευράς κάμπτεται στον αγκώνα. Λέγεται και αντανακλαστικό της ετοιμότητας.

Η διάρκεια αυτού του αντανακλαστικού είναι 6 με 7 μήνες. Είναι πιο έντονο στους 2 με 3 μήνες μετά την γέννηση, προσδίδοντας στο βρέφος σε αυτήν την ηλικία την συνήθως ασύμμετρη στάση του. Μετά τους 4 μήνες η στάση του βρέφους γίνεται πιο συμμετρική, με τα χέρια να ενώνονται στη μέση γραμμή, με τις κινήσεις του κεφαλιού δεξιά – αριστερά να μην οδηγούν σε αντανακλαστικές κινήσεις των χεριών, και με το βρέφος να ελέγχει πλέον ηθελημένα τις κινήσεις των χεριών του.

Παραμονή αυτού του αντανακλαστικού μετά τους 5-6 μήνες υποδηλώνει νευρολογικό πρόβλημα.

Το αντανακλαστικό της σύλληψης

Το αντανακλαστικό εκλύεται όταν χαιδέψουμε την παλάμη του βρέφους. Τότε το μωρό κλείνει το χέρι του και γραπώνει, χωρίς να αφήνει το δάχτυλό μας. Το αντανακλαστικό της σύλληψης διαρκεί 3-4 μήνες μετά την γέννηση. Μετά την ηλικία αυτή το φυσιολογικό βρέφος είναι ικανό να ανοίγει ηθελημένα την παλάμη του και να αφήνει αντικείμενο να πέσει.

Η επίμονη παρουσία του αντανακλαστικού σύλληψης μπορεί να υποδηλώνει νευρολογικό πρόβλημα, όπως εγκεφαλική παράλυση.

Το αντανακλαστικό Babinski

Όταν αγγίζουμε την πατούσα του μωρού, το μεγάλο του δάχτυλο εκτείνεται προς τα πάνω ενώ τα μικρά δάχτυλα ανοίγουν μεταξύ τους και προς τα έξω. Το αντανακλαστικό αυτό διαρκεί τουλάχιστον μέχρι τα 2 χρόνια της ζωής.

Το αντανακλαστικό του βηματισμού

Λέγεται και το αντανακλαστικό του περπατήματος ή του χορού. Όταν υπάρχει ερέθισμα στο ένα πόδι, πχ σαν να πατάει όρθιο ή αγγίζει μια σταθερή επιφάνεια, τότε το άλλο πόδι σηκώνεται από το έδαφος και λυγίζει, πηγαίνοντας μπροστά από το άλλο.

Ασυμμετρία στο αντανακλαστικό αυτό μπορεί να υποδηλώνει νευρολογικό πρόβλημα, όπως ημιπληγία.